

Pedagógus önértékelésének elfogadott elvárásai

1. Pedagógiai módszertani felkészültség a pedagógiai szakszolgálati tevékenységekben

A területhez kapcsolódó önértékelési szempontok és elvárások:

1. Pedagógiai módszertani felkészültség	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen az egyén és a csoport szintjén a módszertani felkészültsége? Milyen módszereket alkalmaz az állapotfelmérés és beavatkozás vonatkozásában?	• Pedagógiai tevékenysége biztos szaktudományos és szakterületi tudást tükröz. • Ismeri és tudatosan alkalmazza a szakterülete sajátosságaihoz és a tevékenységi helyzethez igazodó változatos módszereket és eszközöket. • Az alkalmazott szakterületspecifikus módszereket a kliensek igényeihez igazítja állapotjavító céllal, támogatja a kliens kompetenciájának fejlődését. • Kliensei számára lehetővé teszi a számukra megfelelő viselkedési alternatívák kiválasztását, gyakorlását.
Hogyan, mennyire illeszkednek az általa alkalmazott módszerek a kliens igényeihez, szükségleteihez?	• Beavatkozásának hatékonyságát és eredményességét rendszeresen értékeli, tapasztalatai alapján módosítja tevékenységeit. • Az adott problématerület állapotfelmérésében és fejlesztő, terápiás, konzultatív ellátásban a kliens életkorának, állapotának, körülményeinek és a helyzetének megfelelő, változatos módszereket alkalmaz. • Ismeri a szakterülete szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását. • Fogalomhasználata szakszerű az adott pedagógiai helyzethez igazodó, a kliensnek, klienscsoportnak megfelelő, következetes.

2. Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók

A területhez kapcsolódó önértékelési szempontok és elvárások:

2. Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen a pedagógiai tervező munkája: tervezési dokumentumok, tervezési módszerek, nyomon követhetőség, megvalósíthatóság, realitás?	• Egységes rendszerbe illesztve tervezi az adott pedagógiai céloknak megfelelő stratégiákat, folyamatot, munkaformát, módszereket, eszközöket. • Pedagógiai tervező dokumentumait gondosan vezeti, azok tükrözik az önellenőrzést és reflektivitást.
A gyógytestnevelés kivételével minden szakszolgálati területre: Hogyan viszonyul a tervezés a kliensek adottságaihoz, igényeihez?	• A pedagógiai folyamatot a kliens, klienscsoport érdekei, szükségletei, valamint a szakmai elvárások alapján tervezi. • A pedagógiai folyamatot a kliensekhez igazodóan vezeti, törekszik a kliensek aktív bevonására. • A kliens szükségleteit folyamatosan követi, az előrehaladás tükrében elemzi és értékeli, a folyamatot módosítja.
A gyógytestnevelésnél: Hogyan viszonyul a tervezés a gyermekek/tanulók adottságaihoz, igényeihez a gyógytestnevelői tevékenységben?	• Terveiben szerepet kap a gyermekek, tanulók motiválása, motivációjuk fejlesztése. • Tervező tevékenysége során a tanulási folyamatba illeszti a foglalkozáson, a tanórán kívüli ismeret- és tapasztalatszerzési lehetőségeket. • Megtervezi a gyermekek, a tanulók és nevelt oktatók csoportok értékelésének módszereit, eszközeit.
A tervezés során hogyan érvényesíti az állapotfelmérés adatait, a kliens tényleges igényeit, a szolgáltatás specifikumait?	• Szakképesítésétől függően a kliens problémájához igazodó egyéni vagy csoportos állapotfelmérési-, fejlesztési-, foglalkozási-, terápiás vagy tanácsadási tervet készít – az intézményi eljárásrendnek megfelelően.
Hogyan épít tervezőmunkája során a kliens előzetes tudására és egyéni jellemzőire?	• Amennyiben lehetősége van, a kliens fejlettségére, képességeire is tekintettel, bevonja őket a terápiás, fejlesztési folyamat tervezésébe. • Pedagógiai tervező munkájában képes differenciálni, a kliens a klienscsoport több

2. Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók	
Önértékelési szempontok	Elvárások
	szempontú megközelítése alapján. (Előzetes tudás, motiváltság, életkori sajátosság, környezet).

3. A tanulás támogatása

A területhez kapcsolódó önértékelési szempontok és elvárások:

3. A tanulás támogatása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Mennyire tudatosan, az adott helyzetnek mennyire megfelelően választja meg és alkalmazza a tanulásszervezési eljárásokat, koordinálja a tanulási folyamatokat?	• Szűrést végez a tanulási/teljesítménybeli problémák/ kiemelkedő képesség/teljesítmény megfelelő időben történő felismerésére. • Figyelembe veszi a kliens aktuális fizikai, érzelmi állapotát. • Tanulásmódszertani segítséget nyújt egyéni helyzetben, vagy csoportos tanulásmódszertani tréninget vezet. • A tanulás támogatása érdekében a szülővel/ pedagógussal konzultációt folytat. • A kliens hibázásait tévesztéseit a tanulási folyamat szerves részeinek tekinti, és a megértést segítő módon reagál rájuk.
Hogyan motivál, hogyan kelti fel a kliens érdeklődését, és hogyan tartja fenn a figyelmét, érdeklődését?	• Felkelti és fenntartja a kliensek érdeklődését.
Hogyan fejleszti a kliensek gondolkodási, probléma megoldási és együttműködési képességét?	• Lehetőséget teremt a társas tanulás helyzeteire. • Szakmai, szakmaközi együttműködésekkel segíti a tehetséges kliensek fejlesztését.
Milyen tanulási teret, tanulási környezetet hoz létre a tanulási folyamathoz?	• A tanulás támogatása során épít a kliens egyéni céljaira és szükségleteire, a gyermek és tanulócsoport sajátosságaira a szakszolgálat helyszínein. • Nyugodt, és biztonságos környezetet teremt az állapotfelméréshez vagy beavatkozáshoz.
Hogyan alkalmazza a tanulási folyamatban	• Célja, hogy kliensei képesek legyenek a

az információ-kommunikációs technikákra épülő eszközöket, digitális tananyagokat? Milyen támogatást nyújt a kliensek tanulási folyamatának támogatáshoz?	tanultak alkalmazására tanulási helyzetben, önbizalmuk erősödjön. - Igyekszik kialakítani az önálló ismeretszerzés, bizonyos esetekben a kutatás igényét. Ösztönöz az IKT-eszközök hatékony használatára a tanulási folyamatban. - Megfelelő útmutatókat és az önálló tanuláshoz szükséges tanulási eszközöket biztosít a kliensek számára.
---	---

4. A kliens igényeit és szükségleteit figyelembe vevő egyéni beavatkozás (gondozás, fejlesztés, terápia, tanácsadás, konzultáció) (a nevelési tanácsadás típusú, szakértői bizottsági, logopédiai, korai fejlesztés típusú tevékenységekben)

A területhez kapcsolódó önértékelési szempontok és elvárások:

4. A kliens igényeit és szükségleteit figyelembe vevő egyéni beavatkozás (gondozás, fejlesztés, terápia, tanácsadás, konzultáció) (a nevelési tanácsadás típusú, szakértői bizottsági, logopédiai, korai fejlesztés típusú tevékenységekben)	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen hatékony állapot megismerési technikákat alkalmaz? Mennyire tudatos a kliens komplex ellátásának megszervezésében?	- Tudatosan alkalmazza a kliens sokoldalú megismerését szolgáló pedagógiai-pszichológiai módszereket, a kliens személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel sokoldalúan tárja fel. - A kliens személyiségét nem statikusan, hanem fejlődésében szemléli.
Képes-e, más szakmák képviselőivel való eredményes együttműködésre?	- Felismeri a kliensek tanulási vagy személyiségfejlődési nehézségeit, képes számukra segítséget nyújtani, vagy a megfelelő szakembertől segítséget kérni. - A kliens komplex ellátásának érdekében más szakemberek bevonására is törekszik, képes teamben dolgozni.
Hogyan valósítja meg az ellátás során szükséges kontrollt? Miként reflektál a kliens autonómatörekvéseire, különleges szükségleteire?	- Egyéni beavatkozásra vonatkozó munkáját a kliens megelégedettsége és az elfogadott állapotfelmérési/beavatkozási protokollok alapján elemzi és értékeli. - A kliens teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására törekszik. - Különleges bánásmódot igénylő kliens ellátásában problémaszpecifikus módszertant

	alkalmaz.
Milyen módon differenciál az egyéni és a csoportos foglalkozások esetében?	Az általános pedagógiai célrendszert és az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat egységben kezeli.

4. A kliens személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, kliens többi gyermekkel, klienssel együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség (gyógytestnevelői tevékenység)

A területhez kapcsolódó önértékelési szempontok és elvárások:

4. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség. GYÓGYTESTNEVELÉS terület	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan méri fel a tanulók állapotából adódó igényeket? Milyen hatékony tanuló megismerési technikákat alkalmaz?	- A nevelési- oktatási folyamatban a gyermekek, a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és testi sajátosságaira egyaránt kiemelt figyelmet fordít. - A gyermekek, tanulók megismerése során alapoz az orvosi szakvéleményre.
Hogyan jelenik meg az egyéni fejlesztés, a személyiségfejlesztés a pedagógiai munkájában, a tervezésben (egyéni képességek, adottságok, fejlődési ütem, szociokulturális háttér)?	- Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek segítik a gyermekek, a tanulók komplex személyiségfejlődését. - Tiszteletben tartja a gyermekek, a tanulók személyiségét, tudatosan keresi a bennük rejlő értékeket, a gyermekekhez, a tanulókhöz felelősen és elfogadóan viszonyul. - Felismeri a tanulók tanulási vagy személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani vagy más szakembertől segítséget kérni.
Milyen módon differenciál, hogyan alkalmazza az adaptív oktatás gyakorlatát?	Az együttnevelés keretei között is módot talál a gyermekek, a tanulók esetében az egyéni fejlődés lehetőségeinek megteremtésére.
Milyen terv alapján, hogyan foglalkozik a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal, ezen belül a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a kiemelten tehetséges	Tudatosan alkalmazza a gyermekek, a tanulók sokoldalú megismerését szolgáló pedagógiai-pszichológiai módszereket.

tanulókkal, illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal?	
---	--

5. Csoportos beavatkozás (tréning, gondozás, fejlesztés, terápia, tanácsadás, konzultáció, mediáció, konfliktuskezelés, képzés) (a nevelési tanácsadás típusú, logopédiai, tevékenységekben)

A területhez kapcsolódó önértékelési szempontok és elvárások:

5. Csoportos beavatkozás (tréning, gondozás, fejlesztés, terápia, tanácsadás, konzultáció, mediáció, konfliktuskezelés, képzés) (a nevelési tanácsadás típusú, logopédiai, tevékenységekben)	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Mennyire hatékony a csoportos beavatkozások szervezésben és vezetésben?	- A pedagógus az általa vezetett csoportok fejlesztését a közösségfejlesztés folyamatának ismeretére, és a csoportok tagjainak egyéni és csoportos szükségleteire, sajátosságaira alapozza. - A csoportszervezésben és vezetésben érvényesíti a beavatkozások elfogadott eljárásrendjeit. - Megteremti az általa irányított nevelési, oktatási folyamat során az együttműködési képességek fejlődéséhez szükséges feltételeket. - Munkaköri feladataival összhangban, koordinátorként képes az 5. kompetencterület alatt felsorolt tevékenységek megszervezésére/konzultatív segítségére.
Hogyan képes olyan társas környezetet kialakítani, hogy a kliensek értékesnek és elfogadottnak érezzék magukat? Ennek során milyen módon veszi figyelembe a résztvevők azonos vagy különféle igényeit és lehetőségeit?	- Szakmai hozzáértéssel reagál a csoportos tréning, gondozás, fejlesztés, terápia, tanácsadás, konzultáció, mediáció, konfliktuskezelés különféle helyzeteire. - Képes a csoporthelyzetben figyelembe venni a kliensek eltérő állapotából, társadalmi helyzetéből adódó különbségeket, az életkorukból következő fejlődéslélektani jellemzőket. - Pedagógiai feladatai során figyelembe veszi és érték-ként közvetíti a gyermekek, a tanulók és tanulóközösségek eltérő kulturális, társadalmi háttérből adódó sajátosságait. - A gyermekeket, tanulókat egymás elfogadására, tiszteletére, kölcsönös támogatására, előítélet mentességre neveli.
Kiterjeszti-e a csoportos beavatkozást a kliensek szüleire és pedagógusaira?	Felkészült szülői önismereti, szülői esetkonzultációs csoport vezetésére - ahol releváns.

Melyek azok a probléma megoldási és konfliktuskezelési stratégiák, amelyeket sikeresen alkalmaz?	Szakszerűen és eredményesen alkalmazza a konfliktusok megelőzésének és kezelésének módszereit.
--	--

5. A kliensi csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység (gyógytestnevelői tevékenység)

A területhez kapcsolódó önértékelési szempontok és elvárások:

5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység GYÓGYTESTNEVELÉS TERÜLETE (A kliensi csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység)	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen módszereket, eszközöket alkalmaz a közösség belső struktúrájának feltárására?	A pedagógus az általa vezetett, fejlesztett gyermek- és tanulócsoportok fejlesztését a közösségfejlesztés folyamatának ismeretére, és a csoportok tagjainak egyéni és csoportos szükségleteire, sajátosságaira alapozza.
Hogyan jelenik meg a közösségfejlesztés a pedagógiai munkájában? (helyzetek teremtése, eszközök)	Megteremti az általa irányított nevelési, oktatási folyamat során az együttműködési képességek fejlődéséhez szükséges feltételeket.
Hogyan képes olyan nevelési környezetet kialakítani, amelyben a tanulók értékesnek és elfogadottnak érezhetik magukat, amelyben megtanulják tisztelni, elfogadni a különböző kulturális közegből, a különböző társadalmi rétegekből jött társaikat, a különleges bánásmódot igénylő, és a hátrányos helyzetű tanulókat is?	- Ösztönzi a gyermekek, a tanulók közötti véleménycserét, fejleszti kommunikációs képességüket, fejleszti a tanulóknál az érvelési kultúrát. - Pedagógiai feladatai során figyelembe veszi és értékiként közvetíti a gyermekek, a tanulók és tanulóközösségek eltérő kulturális, társadalmi háttérből adódó sajátosságokat. - A gyermekeket, tanulókat egymás elfogadására, tiszteletére, kölcsönös támogatására, előítélet mentességre neveli. - Pedagógiai tevékenységében a nevelt, oktatott gyermekek, tanulók életkorából következő fejlődés-lélektani jellemzőik ismerete tükröződik.
Melyek azok a probléma-megoldási és konfliktuskezelési stratégiák, amelyeket sikeresen alkalmaz?	- Szakszerűen és eredményesen alkalmazza a konfliktusok megelőzésének és kezelésének módszereit. - A gyermekek, a tanulók nevelése, oktatása során a közösség iránti szerepvállalást erősítő helyzeteket teremt.

6. Az állapotfelmérés és a beavatkozási tevékenységek rendszeres értékelése, elemzése és önreflexiók (a nevelési tanácsadás típusú, a szakértői bizottsági, a logopédiai, a korai fejlesztés típusú tevékenységekben)

A területhez kapcsolódó önértékelési szempontok és elvárások:

6. Az állapotfelmérés és a beavatkozás tevékenységeiben a rendszeres értékelés, elemzés és önreflexió (a nevelési tanácsadás típusú, a szakértői bizottsági, a logopédiai, a korai fejlesztés típusú tevékenységekben)	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen ellenőrzési és értékelési formákat alkalmaz az állapotfelmérés és a beavatkozási tevékenységek javítása érdekében?	• Az állapotfelmérés és beavatkozás során betartja jogosultsági határait. • Az állapotfelmérő és beavatkozó eljárások során, annak eredményei alapján dönt az alkalmazott módszer, eszköz megfelelőségéről a kliens szükségleteinek ismeretben. • Az alkalmazott módszerek esetében kellő önreflektivitással rendelkezik. • A kliensnek személyre szabott értékelést ad, a produktumok elemzése alapján képes a választott módszert, szükség esetén más módszert választani.
Mennyire sajátította el és alkalmazza a minősítésmentes, fejlesztő szándékú visszajelzés követelményeit?	• Értékelés szükségessége esetén segítő értékelést alkalmaz, minősítő értékelést állapotfelmérés eredményének közlése során végez. • Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, tárgyyszerűek, támogatják a kliens önértékelésének fejlődését. • Önállóan képes a kliensek vizsgálati eredményeinek értékeléséből kapott adatokat elemezni, az egyéni, illetve a csoportos fejlesztés alapjaként használni, szükség esetén gyakorlatát módosítani.
Milyen visszajelzéseket ad a klienseknek? Visszajelzései támogatják-e a kliensek önértékelésének fejlődését?	• Elősegíti a gyermekek, a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlődését.

6. A pedagógiai folyamatok és a kliensek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése (gyógytestnevelői tevékenység)

A területhez kapcsolódó önértékelési szempontok és elvárások:

6. A pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése. GYÓGYTESTNEVELÉS területe.	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen ellenőrzési és értékelési formákat alkalmaz?	• A tevékenység speciális kompetenciáit mérő eszközöket nagy biztonsággal választja meg a tanulók állapotának megfelelően. • Az adott nevelési helyzetnek, és céljainak megfelelően, változatosan és nagy biztonsággal választja meg a különböző értékelési módszereket. • A gyermekeknek, a tanulónak személyre szabott értékelést ad.
Mennyire támogató, fejlesztő szándékú az értékelése?	• A gyermeki, a tanulói tevékenység rendszeres ellenőrzésének eredményeit szakszerűen elemzi, értékelésüket rendszeresen felhasználja fejlesztési céljainak feladatainak kijelölésében. • Az értékelési módszerek alkalmazása során figyelembe veszi azok várható hatását a gyermekek, a tanulók személyiségének fejlődésére. • A gyermekek, a tanulók számára adott visszajelzései rendszeresek, egyértelműek, tárgyilagosak.
Milyen visszajelzéseket ad a tanulónak? Visszajelzései támogatják-e a tanulók önértékelésének fejlődését?	• Elősegíti a gyermekek, a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlődését.

7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás valamennyi szakszolgálati tevékenységben

A területhez kapcsolódó önértékelési szempontok és elvárások:

7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás <u>valamennyi szakszolgálati tevékenységben</u>	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Szakmai és nyelvi szempontból igényes-e a nyelvhasználata (a kliensek életkorának megfelelő szókészlet, artikuláció, beszédsebesség, stb.)?	• Tevékenysége során az intézményi protokollhoz igazodóan és a pedagógiai céljainak megfelelően érthetően és hitelesen kommunikál
Milyen módon működik együtt pedagógusokkal és a szakszolgálati,	• A szakszolgálati ellátásban a kliensek érdekében kezdeményezően együttműködik a

pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel a pedagógiai folyamatban? Milyen a kliensekkel és a szülőkkel a kommunikációja, együttműködése?	pedagógustársaival, a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel és a szülőkkel. • Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi. • Kommunikációja magatartásával, elveivel, az intézményi közös célokkal kongruens, és megfelelően támogatja az ellátás sikerességét.
Reális önismerettel rendelkezik-e? Jellemző-e rá a kritikus szemlélet? Hogyan fogadja a visszajelzéseket? Képes-e önreflexióra? Képes-e önfejlesztésre?	• Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására. • Szakmai megbeszéléseken kifejti, képviseli az álláspontját, képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.

8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért valamennyi szakszolgálati tevékenységben

A területhez kapcsolódó önértékelési szempontok és elvárások:

8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért <u>valamennyi szakszolgálati tevékenységben</u>	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Saját magára vonatkozóan hogyan érvényesíti a folyamatos értékelés, fejlődés, továbblépés igényét?	• Tisztában van személyiségének sajátosságaival, és alkalmazkodik a szerepvállalásokhoz. • Pedagógiai munkáját reflektivitás jellemzi.
Mennyire tájékozott pedagógiai kérdésekben, hogyan követi a szakmában történeteket?	• A pedagógiai feladatok megoldásában együttműködik pedagógustársaival, munkaközösségeivel, a szakszolgálati/ pedagógiai munkát segítő munkatársaival, a gyermek, tanuló fejlődését támogató más szakemberekkel. • Fontos számára tudásának folyamatos megújítása, a megszerzett tudását a pedagógiai gyakorlatában eredményesen alkalmazza.
Hogyan nyilvánul meg kezdeményezőképesége, felelősségvállalása a munkájában?	• Részt vesz szakmai kooperációkban, problémafelvetéseivel, javaslataival kezdeményező szerepet vállal.